

הקבלות: מנין לומדים שהאשה אינה מקבלת את הדם, **דכתיב** [ויקרא א ה]: "**והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם**".

ואמר מר "והקריבו" — זו קבלת הדם, וכתוב "בני אהרן", מיעטה התורה, שרק בני אהרן מקבלים את הדם ולא בנות אהרן:

שנינו במשנה **והזאות**:

והינין בה **הזאה דהיבא?** על איזה הזאה מדברת המשנה?

אי כוונת המשנה להזאת הדם **דפרה** אדומה, הרי "**אלעזר**" **כתוב** בה בפרשה, ואפילו שאר כהנים פסולים בה, כל שכן נשים פסולות!

אי כוונת המשנה להזאת הדם **דפנים** כגון: הזאה על הפרוכת ומזבח הזהב האמורים לגבי פר כהן המשיח ופר העלם דבר של ציבור, הרי "**הכהן המשיח**" [ויקרא ד ה] **כתוב** בה, למעט כהנים הדיוטים וכל שכן נשים.

אלא כוונת המשנה **להזאה דבן עוף**, שכתוב בחטאת העוף [ויקרא ה ט] "והזה מדם החטאת", ובזה המשנה הוצרכה להשמיענו שנשים פסולות.

דאתיא [שנלמד] בקל **וחומר** מזריקת דם של עולת **בן צאן** שכתוב בו [ויקרא א יא]: "וזרקו בני אהרן: **ומה בן צאן, שלא קבע לו כהן לשחיטתו**, שהשחיטה כשרה בזר, שכתוב [שם ה]: "ושחט את בן הבקר

והקריבו בני אהרן" — שרק מקבלה ואילך מצות כהונה, לימד על השחיטה שכשרה בזר, ובכל זאת **קבע** לו הכתוב **כהן להזאתו** כמו שנאמר "וזרקו בני אהרן" למעט כהנת.

אם כן חטאת **בן עוף**, **שקבע** לו **כהן למליקתו** שכתוב [שם טו] "והקריבו הכהן אל המזבח ומלק את ראשו" — **אינו דין שיקבע** לו כהן **להזאתו**, ומכאן שגם הזאת הדם של חטאת העוף אינה אלא בכהן ולא בכהנת:

שנינו במשנה: **חויץ ממנחת פוטה וניזרה**.

אמר ליה רבי אליעזר לרבי יאשיה דדריה [שהיה בדורו אמורא כמותן] [ואינו רבי יאשיה קשישא בר פלוגתיה של רבי יונתן שהיה קיים עדיין בזמן רבי אלעזר].

וכך אמר לו: **לא תיתיב אכרעך עד דאמרת לי להא שמעתתא** [לא תשב עד שתפרש לי מימרא זו]: **מנין נלמד למנחת פוטה שטעונה תנופה?**

ומקשינין: וכי רבי אליעזר שאל את רבי יאשיה **מנלן?** והרי **בגופה** של הפרשה שם **כתיב** [במדבר ה כה]: "**והניף את המנחה!**"

אלא כך שאל אותו, **תנופה בכעלים מנלן** שתהא הסוטה עצמה מניפתה, שמא לכהן דיבר הכתוב, כמו שנאמר [שם]: "ולקח הכהן מיד האשה?"

ומתריך: **אתיא** [נלמד] בגזירה שוה "יד" "יד"

"דבר אל בני ישראל וגו' והניף" [ויקרא כג יא], משום שבתנופת העומר לא שייך לומר בני ישראל ולא בנות ישראל, שהרי מדובר שם בכהן, כמו

שנאמר "והניף הכהן", ולא שייך למעט את בנות ישראל אלא את בנות אהרן, ובנות אהרן אין למעט אלא במקום שכתוב "בני אהרן".

משלמים, כתיב הכא במנחת סוטה [במדבר ה כה]: "ולקח הכהן מיד האשה, וכתיב התם בשלמים [ויקרא ז ל]: "ידיו תביאנה", מכאן שמשוים את התנופה של מנחת סוטה לתנופה בשלמים.

מה כאן במנחת סוטה כהן מניף, אף להלן בשלמים כהן מניף.

מה להלן בשלמים בעלים מניפים, אף כאן במנחת סוטה בעלים מניפים.

הא כיצד גם הבעלים וגם הכהן מניפים? כהן מכניס ידו תחת יד בעלים ומניף יחד עם הבעלים⁽⁷⁾.

מכאן שהאשה מניפה במנחת סוטה, שהרי היא הבעלים.

אשכחן [מצאנו] לגבי סוטה שהאשה מניפה את המנחה. נזירה מנלן שהאשה מניפה את הזרוע והחלה והרקיק של קרבן נזירותה?

אתיא [נלמד] בגזירה שוה "כף" "כף" מסוטה, שבפרשת סוטה כתוב [במדבר ה יח]: "ונתן על כפיה", ובפרשת נזיר כתוב [במדבר ו ט]: "ונתן על כפי הנזיר", מכאן שהבעלים מניפים, ודין הנזיר והנזירה שוה, שנאמר בראש הפרשה: "איש או אשה כי יפליא לנדור נדר נזיר"⁽⁸⁾.

מתניתין:

כל מצוה שהיא תלויה בארץ, דהיינו, מצוה הנוגעת לקרקע, כגון שמיטת הקרקע, בשביעית וכיובל, או הנוגעת לגידולי קרקע, כגון הפרשת תרומות ומעשרות, אינה נוהגת אלא בארץ ישראל בלבד, ולא בחוץ לארץ.

ומצוה שאינה תלויה בארץ, שאינה אמורה לגבי קרקע, אלא היא מוטלת על גופו של אדם, כגון שמירת שבת והנחת תפילין, נוהגת בין בארץ בין בחוצה לארץ.

חויץ מן הערלה, דהיינו, איסור אכילה או ז'-א הנאה מפירות ערלה, וכלאים, איסור כלאי הכרם, שאסור לזרוע ביחד שני מיני זרעונים יחד עם גרעין של ענבים, ואם הוא עבר, וזרע, וצמחו גידולים, הרי הם נאסרים בהנאה.

שתי הלכות אלו, אף על פי שהן מצוות התלויות בארץ, בכל זאת הן נוהגות אף בחוץ לארץ.

[הערלה — הלכה למשה מסיני שנוהגת אף בחוץ לארץ. והכלאים — אסורים בחוץ לארץ מ"דברי סופרים"].

אם יש בתנופת הכהן חציצה, כיון שעיקר התנופה היא בבעלים, אבל התוס' שם דוחים סברא זו, כיון שתנופת הכהן היא מן התורה, ומסתמא שייך בו חציצה.

8. רמב"ם.

7. לדעת התוס' בתירוץ הראשון, הכהן מניח את ידו תחת ידי הבעלים ממש, ויד הבעלים אינו נחשב חציצה משום שכך הוא דרך מצוותו. ולפי התירוץ השני של התוס', הבעלים אווזים למעלה בכלי והכהן בשולי הכלי כדי שלא יהיה חציצה. וכן כתבו התוס' במנחות [סא ב ד"ה כהן], והביאו שם בשם רש"י שלא איכפת לנו